

Pomhaj Bož!

Cjistlo 13.
28. mèra.

Lètnik 7.
1897.

Serbske njedželiske knjigeneke.

Wudawaju so kózdu žobotu w Smolerjez knihicízischézeti w Budyschinje a su tam dostacž sa schtwórtlétne pshedplatu 40 np.

Njedžela Lätere.

Rom. 5, 6.

Duchowny rěčesche s mužom, kiž džesche: „S zylá so minu rěčeez njetrjebacže, wý mi tola pomhacž njemó- žecže.“ „Né“, duchowny wotmolwi, „ja to sawešeze njemóžu, ale Jeſuš móže wam pomhacž.“ „Né, né“, běſche mužowe wotmolwjenje, ja bym zyle bjesbóžny čłowjek, mi nictó pomhacž njemóže.“ Duz wsa duchowny bibliju a w lisežje na Romskich 5. stav namaławšchi s porstom na 6. schtuežku počasju džesche: Towle, cžitajceze to! wón cžitasche: „Khryſtuš, ja ko my hischče ſlabi běchmy, je po tym ežaſu ſa naž bjesbóžnyh wumrjeſ.“ Swojimaj wočomaj wěrič njehasche; hischče junfróz cžitajzy wospjetowasche: Khryſtuš je ſa naž bjesbóžnyh wumrjeſ — to hischče ženje w bibliji cžital njejšym. Jeſo ružy tſchepotacž pocžeschtej a hliboko hnuty, ſe ſylhami we wočomaj džesche: To njejšym ſebi myſlicž móhl, ſo nje Jeſuš tak lubuje!

So Jeſuš naž tak wulžy jara ſubo ma, ſo je ſa naž bjesbóžnyh wumrjeſ, wěmy a wěrimy, to naſcha jeniczka nadžija w živjenju a wumrjeczu wostanje. Pſchetož tón ſwěrny Boh w njebježach, kiž nam pſches profetu prajicž dawa: ménich ty, ſo ja ſpodobanje wam na ſmijerczi teho bjesbóžneho, a niz wjele wjazý, ſo by ſo wón wobrocžil wot ſwojich pucžow a živý byl? — tón derje wjedzo, kajke ſlabé ſtworjenje ſmij, ſam ſwojeho ſyna njeje pſche- puſhežil, ale je jeho ſa naž wſchitkých podal. A tola,

njedžrbjal kózdy kſchesežijan w poſnačzu ſwojich hréchow hliboko hnuty, kaž tamný muž, wot tajkeje luboſeže, ſ zyleje wutroby džakownje khwalicž:

Kajku luboſež wopokaſal,
Pohleježe, naſch ſbóžnik je,
Kaſ wón cžerpi wſchitko ſa naž,
Ssame na kſhiž pſhibicže;
Hacž do poſlednijeje kapki
Pſcheliſje tam ſwoju kref!
Prajcže, prajeze, hacž ta luboſež,
Njepodobna luboſež njej?

Haj, Khryſtuš, ja ko my hischče ſlabi běchmy, je ſa naž bjesbóžnyh wumrjeſ. Pſches Khryſtušowu ſmijercz ſmy wumozeni wot ſwojeje ſlaboſeže, wot poſlečza hněwa Božeho. Pſchetož bjesbóžny je tež ſlaby; bjesbóžny je wotrocž ſwojich ſamžnyh žadoſežow; dokelž bjes Boha žiwý je a Bohu njeſluži, dyrbi ſwojim žadoſežam ſlužicž, w kótrychž možy ſteji; dyrbi hicž, hdjež budže wot nich cžehnjeny a wabjeny; wón žaneje možy wjazý nima, ſo by jim napſhečziwo ſtupil; ſkonečnje tež žaneje wole k temu wjazý nima. Bjesbóžny napoſleđku tak daloko pſchińdže, ſo nicio wjazý njemóže, hacž ſchtož hréch ſebi žada. Wón je dolžnik ſwojemu cželu a wot ſwojeho cžela wotvižuje, kaž dolžnik wot dowěrnika.

Alle ſroshným pravje, kajku ſlaboſež ſwjath japoſchtoł jow měni. Wot Alexandra wulfeho ſo powjeda, ſo je ſkoržik na ſlaboſež cželu a na wotrocžkowſtwo, do kótrehož cželu čłowjeka pſchinježe, kóremuž ſo wotpocžowacž a ſpacž

čze, hacž runjež je duch hotowy dželacž a skutkowacž. A wot ſwérneje džowki ſo powjeda, ſo plakasche, jako dyrbjeſche wot nanoweho ſmijertueho loža ſt wobjedej pſchińež; jejna duscha bě polua ſrudoby nanoweje ſmijercze dla, jejne czelo pač ſebi jescz žadacche; to ſo jej njedostojna węz bycz ſdajche, tajka ſlaboſež teho czela. Węſcze pač tuta ſlaboſež teho czela žadny hréch njeje; pſchetož wot tajkeje ſlaboſeže tež twrjazh kſheſcijan, kaž dolho w czele ſiwny je, woſwobodzeny njebudze. To drje je węſte, ſo dyrbi kſheſcijan ſe ſiwjathym japoschtolom woboje móz: hłodny bycz, a naſyzeny bycz. Alle po tſjóch dnjach chzysche ſo tež tym 4000 w puſcziſte jescz, a tón knjes jim to ſa ſlo njewſa, jako by to njeduchowne bylo, wjele bóle jich naſyceži. A jako běchti Jeſuſowi wuežomniſy na ſabatnym dniu hłodni a poežachti kloſy torhačz a jescz, jich Jeſuſ teho dla njefwarzjeſche, ale jich ſamolwi a ſafita. Wſchat je wón hłodny był w puſcziſte, jako bu wot czerta ſpytowanym. A w Golgacze na kſhizu, jako to czežke dželo wumozjenja dokonjeſche, ſměrom wuſna: mi chze ſo picz.

Tajka ſlaboſež teho czela po tajkim žadny hréch bycz njemóže.

Alle druha ſlaboſež teho czela je, kotař je hréch, to je ta ſlaboſež, w kotrejž czlowjek hréchnej ſwoje ſtawy podawa, ſo bychti brónie byle teje njeprawdoſeže; to je ta ſlaboſež, wo kotrejž piſane ſteji: czelne požadanie je njeprſheeſtvo pſchecziwo Bohu. Pſches tajku ſlaboſež czlowjek do wotroczkowſtwa teho czela pſchinidze, tak, ſo je potom žadoſež teho czela, žadoſež tych wocžow, hordosz teho žiwjenja móznicha, dyžli jeho wola. Hacž runje je duch hotowy, czelo ſlabe wostanje. Se ſiwjathym Pawołom dyrbisich wuſnacž: ja wém, ſo we mni, to je w mojim czele, njebydli niežo dobreho. Pſchetož tu wolu ja derje mam, ale ſo bych dokonjal to, ſchtož je dobre, to ja njenamałam. Pſchetož ja nječinju to dobre, kotrež chzu; ale to ſle ja činju, kotrež ja nochzu. A dokelž pač, ſchtož ja nochzu, činju, dha ja nětk to nječinju, ale tón hréch, kotrež we mni bydli. Namakam teho dla, hdyz ja chzu to dobre cziniež, po tym ſakonju, ſo to ſle pſchi mni wiſy. Ja wſchat mam ſpodobanje na Božim ſakonju po ſmartskownym czlowjeku; widžu pač druhi ſakon w ſwojich ſtawy, kotrež ſo pſchecziwi ſakonje w ſwojej myſli, a jima mje pod hréchow ſakon, kotrež je w mojich ſtawy. Ja hubjeny czlowjek, ſchtož chze mje wumóz ſ teho czela teje ſmijercze? — Haj, druhdy drje by czlowjek rad wuſwobodzeny był wot tuteje ſlaboſeže teho czela, ale njemóže. Stary požhnowanym pſches ſwoje ſkutkowanie na polu ſmartskowneho mižionſtwa derje ſnaty předar Gožner w Barlinje něhdyn pola dželaczerjow nimo džesche, kotsiz hažu ſ kamjenjemi požadzach. Duž jedyn ſ nich ſwoju palenzowu bleſchu poſběhny a Gožnerej pſchipi. Tón pač jemu kruče do wocžow hladajo džesche: „ja ſměm picz, ale nochzu. Ty pač dyrbisz žloſacž, tež hdyz nochzesch!“ „Schto?“, tamuž ſawola, „ja bych žloſacž dyrbjal, tež hdyz nochzu! To by mi bylo!“ a ſwoju bleſchu wo kamjenje čižny, ſo na kruhi roſlečza. — Sa někotre dny wjeczor ſo nechtón wo Gožnerowe durje ſlapasche. Wonkach tamuž dželaczeſ ſtejſeſche. „Knjes duchowny, pomhajeſe mi“, tak džesche, „wy ſeje praſili: ty dyrbisich picz, hacž runjež nochzesch, a ja džach: to by bylo a chzich ſo wopilſtwa ſdžeržecž; ale jenož krotke dny ſzym to wutral — o to běchti žalostne dny! Wjazh wutraež njemóžu; ja nochzu picz a dyrbju picz. Knjes fararjo, wumozjeſe mje, pomhajeſe mi! Gožner hļuboko

hnuti pſched tutym dožnikom teho czela ſtejſeſche, potom joho na teho jeniczkeho pomožnika Jeſom Khrysta poſkaſaſche. Móz naſcha dobyčz njemóže, My ſym i ujej jara ſlabi.

Tenoz, kohož tón ſyń wuſwobodži, tón je prawje ſwobodny. Kſheſcijenjo pač ſu wuſwobodzeni pſches teho knjeſa, kiz je naſche ſlaboſeže na ſo wſał a je naſche khorofeſeže uježl, kiz je naſch dolh ſaplaczil ſe ſwojej ſwiatej drohej krewi. Wón je ja naſ bjeſbóžnych wumrjel, ſo bychmy i Bohom ſjednani byli, tón bjeſhréſchym ſa naſ hreſchnikow, tón czijſtym ſa naſ uječiſtym, tón wſchehomózny ſa naſ ſlabych. Nětk mamy wodacze hréchow. Duž khwatajmy ſi njemu. A hdyz tež wuſnacž dyrbimy: ja wérju, ſo ja ſam je ſwojego rojoma abo mozy njemóžu do Jeſom Khrysta mojego knjeſa, wěriež ani ſi njemu pſchicu, dha wſchat ſiwjathym duch, duch teje mozy, nad nami džela a ſkutkuje a nam pomha, ſo bychmy pſchezo węſcziſche kroczele cziniež móhli na puežu wuſwjeczenja. A hdyz wot bjeſbóžnych piſane ſteji: woni nimaja žanebo mera — nětk wulki mér je bjes kónza ſa tych, kotsiz wérja a ſwoju nadžiju ſtaja na teho knjeſa knjeſa, kiz tež wot ſmijercze wumóže. Pſchetož dokež ſymy prawi czinjeni pſches wérju, dha mamy poſkoj i Bohom pſches naſcheho knjeſu Jeſom Khrysta, kiz, jako my hiſcheze ſlabi běchmy, je ja naſ bjeſbóžnych wumrjel. Hamjen!

Ráda-Budýſki.

Khežor Wylem I.

¶ 100 lětnemu wopomnjeu ſkemu dneſi jeho naroda.

II.

Khežor Wylem I. pobožny kſheſcijan w žiwjenju a wumrjeſu.

Wobras žiwjenja naſcheho khežora Wylema by njedospołny był, hdz bychmy na to njeſpomnil, ſchto běſche ta ſmartskowna móz jeho žiwjenja. Wſcha jeho kylnoſež ležesche w jeho pobožnoſeži. To běchti te ſorjenje jeho mozy pſchi jeho wažnym a žohnowazym ſkutkowaniu ſa naſch lud.

Wot pobožneju ſtarſcheju w bohabojaſnoſeži wotczehnjeny, ſam pſches ſrudobu we wutrobje wobtviſerdženym, wón w niežim druhim, khiba we wutrobnym towařſtwye ſi Bohom ſwoje najwyschſche ſpoſojenje a ſwoje węczne ſbože njeptasche. Se ſwojim bratom pſches jene mjeſeſche wón ſa heſlo ſwojego žiwjenja: „Ja a mój dom, mój chzemoj temu knjeſej klužicž.“ Wo jeho bohabojaſnoſci ſwědečzi tež jaſnije a krafzne to ſjawnie ſlubjenje, kotrež je 18 lět ſtarý pſchi ſwojej konfirmazijy wotpoſožil: „Na Boha chzu ſi njeſhablažym dowérjeniom twaricž, jemu wſchitko porucžicž a w ſamej wérje do jeho wodženja ſebi stroſchtui myſl idžeržecž pytačž. Na mojego Boha chzu ſebi wſchudžom myſlicž, na njeho ſo we wſchitkach naležnoſežach wobrocžicž, a to dyrbí moja ſlódka pſchizkluſchnoſež bycz w modlitwie moju dřiſchu ſi nim ſjednoeſiež. Ja wém, ſo ja bjes njeho niežo njeſkym a niežo njeſamóžu. Moje mozy ſlūſcheja wótznemu krajej. Ja chzu teho dla bjes pſchestacža w mojim powołaniu ſkutkowacž, mój čiaſ ſajlepje nałožecž a tak wjele dobreho čiuičž, kaž ſamožu. Ja chzu ſprawni a wutrobnu dobrožiwoſež pſchecziwo wſchitkim czlowjekam iež pſchecziwo najnižſhim — pſchetož woni ſu wſchitzym moji bratsja — ſdžeržecž a wobkhowacž.“

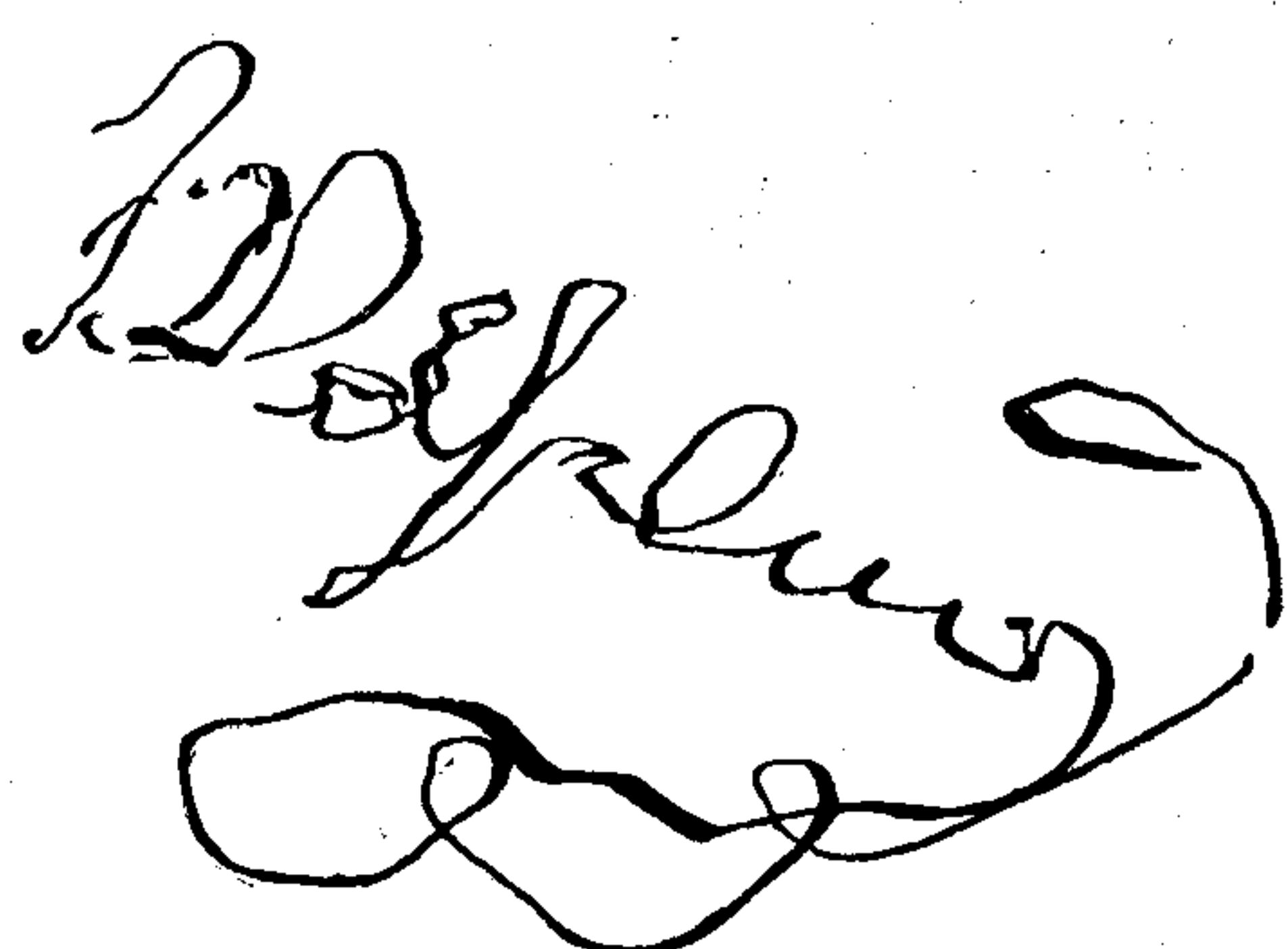
Njeſbožownym, kiz moju pomož pytaja, abo wo kotrejž hewaſ ſhoniſu, woſebje wudowam, ſyrotam, ſeſtarjenym mužam, kiz ſu ſtatej ſwérnu ſlužili a tych ſwojich w khudobje ſawostajili, chzu ja pomožnik bycz. Mojego nana, naſcheho krala, ja ſi počeſczowazej luboſežu lubuju. Na jeho pſchitaſnie ſwědomſtwje poſhlucham. Šakonjam a porjadam ſtata ſo we wſchitkach kruhach pođežiſmu. Počinki kraloweje, mojeje njebožiczeſteje macžerje, dyrbja mi njeſapomnile wostacž. Mojemu bratrej a ſotram pſchilubju bratrowsku luboſež a wſchitkim ſtawam ſwójbje, do kotrejž pſchi ſluſcham, ſwérne poddacze. Pſchizkluſchnoſež ſlužby chzu ſi dypkom dopjelnicž a mojich poddanow wſchak khtunje na jich pſchizkluſch-

noſeſe dopomnicz, ale jím tež ſ psycheczelnej dobrocziwoſeſu na psychecziwo ſtupicz." Tele ſlowa ſu jemu ſwiate prawidlo ſa jeho ſiwjenje wostaſe.

Biblju a ſpěvaſke mějſeſhe na ſwojich puczowanjach ſtajnje psychi ſebi a je husto ſ tuthch knihow troſcht a móz čerpal. Do biblije w Gaſteinskej kapalzy wón to ſlowo napiſa: „Pola Boha je moje ſbože, moja čeſeſ; ta ſkała mojeſe ſylnoſeſe, moja nadzija ſteji k Bohu" (Pj. 62, 8).

Khězor Wylem njeby ničo wažneho ſapoczał, hdy ſo njeby předny w modlitwie ſe ſwojim Bohom poręczal był. Do a po wulſich podawkach by ſ rowej ſwojeju starscheju ſchoł. Te wulſe ſtuki, kotrež wón dokonja, wón ſam ſebi njeſchizpi, ale ſtajnje Bohu. „Kajke pschemenjenje psches Bože wodženje!" tak ſteji w jeho telegramie po dobytej bitwie pola Sedana domoj pôzlanym a jako ſo wón ſe ſwojim wójſkom ſ wójnu domoj wrbczi, dyrbjeſeſhe zyly lud ſ nim najpredy Bohu temu knjesej čeſeſ dacz. Taſko ſebi wón težak do wójny pschecziwo Franzowſam wopažowaſche, praji wón to krótke ſlowo: „Boža wola ſo stanje." A w mérje běſeſhe jeho najwyschſcha staroſeſ, jo by ludej wéra ſdzeržana byla. Hdyž wón tež hinač wérjazym pscheczelne napschecziwo ſtupi, běſeſhe wón tola jako evangeliſki kſchejeſijan ſwérny ſakitař naſcheje evangeliſkeje zyrkwe. Taſko juntrócz bamž ſebi ſwéri khězorej piſacž: „Khždy, kž je ſwiatu kſchezenizu doſtał, na neſkaje waſchnje bamž ſluſcha", tón jemu wotmolwi: „Evangeliſka wéra, ſ fotrejž ja a wjetſchina mojich poddanow ſo wuſnajemy, nam njedowoli druhého kředníka bjes Bohom hacž naſcheho knjesa Jeſom Křiſtym pschiwacž. To paſ mje njeſwotdžerži, ſ tñmi, kž naſcheje wérje njeſbu, w mérje ſiwh ſycež."

Jeho pobožnoſeſ ſo w jeho zylym ſmyſlenju jaſni je wopofaſa. Jeho pscheczelne waſchnje, jeho ponižnoſeſ a jeho ſwérnoſeſ w dopjeljenju teho wulſeho a čežkeho powołania běchu rjana psycha jeho ſiwjenja. Wón běſeſhe ſwérny dželaczeř, prěni ſlužobník ſwojego ſtata. Poſdze hacž do nozy by ſo lampa w jeho jſtwi hdžez wón dželaſche, ſwecžila. S najwjetſchej ſwědomitoſeſu a pilnoſeſu ſo wón ſtarasche ſa ſwobj lud. Haj hiſcheze na ſwojim ſmijertnym ſožu wón to ſlowo wupraji: „Ja nimam khwile ſprózny bjež". Haj my wěmy, ſo je hiſcheze na ſwojim ſmijertnym ſožu ſ tſchepotazej ruku ſwoje podpiſmo ſpody wažneho wukafa napiſal.

Poſlednje podpiſmo njebočickeho khězora Wylema.

Tuto jeho podpiſmo lubym čitarjam we wobraſu tudy podam. Kaž je ſiwh był, tak je tež wumrjel. To běſeſhe 8. měrza 1888. Jeho kónz ſo bližesche. Taſko dwórfki prédar Kögel jemu tón ſpruch praji: „Njeboj ſo, pschetož ja ſzym eže wumohl; ja ſzym eže ſ twojim mjenom wołał; th ſy mój", praji mréjazy: „To je rjenje!" Taſko duchowny dale rečeſche: „Ja wěm, ſo mój wumozník ſiwh je. Křiſtuſ je to horjewanje a to ſiwjenje", khězor wobkruči: „To je prawje!" Pschi tym ſchpruchu: „Knježe, nětk puscheczielich twojego wotrocžka po twojim ſlowje ſměrom, pschetož mojej woczi ſtej twojego ſbóznika widžalej", ſo jeho džowka jeho woprascha, hacž je to roſymil; wón to wobkruči a te poſlednje ſlowa wopjetowaſche: „Mojej woczi ſtej twojego ſbóznika widžalej." Samalu khwilu khězor ſam wot ſo praji: wón je mi ſe ſwojim mjenom pomhal." Po khwilzy wotuczimſchi praji wón: „Ja ſym ſón mél. To běſeſhe poſlednia ſwiatocznoſeſ w domje." Weſo džesche to na jeho ſwiatoczne khowanje, kotrež jemu psched jeho duch ſtupi. 9. měrza dufcha lubowaneho khězora pschewodžena wot duchowneho ſohnowanja čeheſiſche ſ ſahonam wěczneho měra po dolhim ſpróznym ſiwjenju. Kaſ běſeſhe lud jeho lubowal, ſo poſa, jako ſrudna powjeſeſ won klinčesche do naſcheho wótzneho kraja. Naſch zyly ſud ſtejeſche w hlubokej ſrudobje žaruja pschi rowje ſwojeho

horzolubowaneho khězora ſ tñm wuſnacžom: „Měj ty džak ſa to, ſchtož ſy ſa naſ, ſa naſch zyly wótzny kraj ſkutkował a dokonjal. Twoje mjeno nam njeſapomnité wostanje." So ſmy temu ſlubjenju ſwérni, to chzemý nětko poſaſacž, hdyž ſo na 100 letnym narodnym dnju jeho naroda ſjenocžimy ſ ſhromadnemu wopominanju jeho ſiwjenja. Alle my mózemy jemu, kotrehož je nam Boh pôzlał, džak wopofaſacž, kotrež ſo njeſinje ſ tutym ſwiedženjom, ale dale traje do wſchego pschichoda. Doſež njeje ſo jeho wobras w naſchich jſtwach wiſy, ně, džeržmy jeho w naſchej wutrobje, ſo jeho pschiſlad nam jaſni je ſo ſwecži w naſchim ſiwjenju. Ma jeho wótčiňſkej luboſeži ſahórmu pschego ſaſo ſwoju luboſež ſ wótznemu krajej, tu wótčiňſku luboſež, kotrež w čeſkikh čaſbach tak nuſni je trjebam. Ma jeho ſwérnoſeſ ſi w dopjeljenju ſiwjeniſkeho naſdawka poſylnimy ſo a naſuſnímy podtłeſicž wſchu njeſpoloſnoſeſ w ſebi, hdyž tež čežke čaſhy pschińdu. Pschede wſchém paſ dyrbimy wot naſchego khězora Wylema I. to najlepſche naſuſničez, tu móz kſchecži janskeje wěry, to ſylnie dowérjenje k Bohu; pschetož we wérje ležeſche najhlubſche potajſtwo jeho wulkosze. Dowérjenje k Bohu a kſchecži janske ſmyſlenje dawatej ludej njeſchewinomu móz, ſwiatu luboſež bjes ſobu a wěſtoſež ſohnowanego pschichoda.

Pschekupz a rycer.

(Poſkražowanje.)

Wjelk dojeha ſ wosej a rjekny ſ wuſměchowazym ſlowam ſ pschekupſkemu knjesej: „To drje ſo wam tež wudžalo njeje, ežestny a wſchón nadobny knjes radny knjeze, ſo dženža wjecžor w khłodach ſymskeho kamjenja powjeczerejce? Sſo wě, ſ mjeſkimi pôzlančkami wam kózko pôzlał njeſzhy a ſomocžanyh ſtoliczkow tam tež njenadeńdzeze; tola bjes dwěla ſo wam tam ſpodoba! Hejda! knjes radny knjeſo? Tam mózecze ſebi ſa pschichodne tydženje ſaſo radne piſmo ſa džiwjeho Wjelka wumyſlicž! Woſzakataj jenož, wój dha mi ſhonitaj, ſchtož ſo w Biskopizach ſa ſožane kholowym placzi!"

Pschekupſki knjes jemu ani ſlowežka njeſwotmolwi; wſchako derje wjedžesche, ſo jeho tu nichtón njeſwobžaruje. Nimalo dwě hodžinje trjebachu, doniž po ezmje hacž ſ puczej njeſchiničezu, kotrež ſo wot dróhi dželſeſhe a ſ rubježnemu hnědu wjedžesche.

Hdyž běchu hacž ſ domečkam dojeli, ſapalichu wotrocžy ſmólny a bory wobſwetleſche něhdze tſizeci ſmólnizow tónle ſiwh wobras. Rubjene wosy wostachu tu ſ wopredka ſtejo; pschi kózdy mjeſeſhe jedyn wotrocžk w nozy ſtražiež. Zathch dowjedžechu na horu. Tam tylkychu jich ſputaných do kamjenitneje kóniſe. Tola pschekupza a Handrija tylkychu do wěze po Wjelkowej pschikasni. Potom porucži někotrym wotrocžkam: „donjeſeze tſi pičolki ežerwjenego na dwór; ſchtož ſmy dženža popadnyli, to je teho hōdne!" A ſo ſ Hazej wobročiwiſchi ménjeſche: „Pój, Hazo, tež mój chzemoi ſo dženža wokſchewicž!" To běſeſhe bludna, hroſna náz!

Na druhu dženú mějachu džela doſež, ſo býchu wſcho ſ wosow wſali a potom roſdželili. Nadendžechu we wosach wjazh, hacž běchu ſebi wocžakali. Dwaj kožanej měſchfaj ſe hleboruſkami doſtachu wotrocžy. Dale doſta kózdy dobrý plát a kožu ſa nowe wobleczjenje a měſchf koryſechkow ſ čoſpých krajow, kotrež běchu tehdy hiſcheze jara žadne a teho dla tež drohe. Wſcho druhé paſ, wulſe poſklaſy plátu, wonjažych wězow, ſudžik ſlotych pjenjeſ, ſkhowaſtaj Wjelk a Haz ſamoj ſa ſo jako hluwym džel rubjeniſwa.

Jecži wocžakowachu mjes tñm ſe ſtyſkom, ſchto ſ nimi budže. Wodu a ſuchi khleb doſtawachu; to paſ běſeſhe wſchitko.

Dedyn dženú po druhim ſo miny.

„Pschekupz njech ſo jenož ſam napraſhuja, jeſi chzedža wjedžiež, i ežim móza ſo wukupiež", tak wotmolwi ſtajnje Wjelk, hdy by jeho mandželska proſyła, ſo by pôzla do Draždžan pôzlał, ſo býchu ſo jecži wukupili a ſo býchu ſo ſe ſkrovnych khłodow wumohl.

W Draždžanach ſhoničku wo nadpadže hakle ſedny dženú. Žeſdny pôzlnik, ſe ſitawy pschichedſchi powjedacze, ſo wón tworowy čaſh ani ſetkał njeje a ſo tež žadny do ſitawy pschichol njeje. Nětko ſapocžachu ſa nimi hledeſicž a ſhoničku ſkonečnje, ſo ſu Draždžanzy ſtracſhennemu Wjelk do paſorow ſo ſaběželi.

Srudoba w Mrnoldeſ domje a ſobu žarowanje wſchech měſchcianow běſeſhe wulſe, tola mózniſcho roſſlobjeni běchu wſchitzu na njehańbicžiweho rubježnika.

Kadny pôzlnik powoła hiščeze tón ham džen wšchitkých radných kniesow na požedženie.

Pjatki pschipołdnju na pol dwanaecich podachu so psched proscheni do požedženia do radnizy. Kniesawrjenz Bußmann, měschezanosta, Marcin Knijasez, Hanžo Čugečik, Miklawich Munežmejstr, Rejnfried Dogferym, Pawol Grindler, hlej, wšchitzu radni knježa běchu so sechli we wulkej radnej istwi, jenož Arnoldowý stol wosta prôsny. S dypkom dwanateje hodžimy saswoni radžinj swonežek a pschipowjedasche s tym, so je so požedženie sapocžalo.

Pôdla měschezanosty sedžeše na prawizy měschezanſki pišar, česecovny knies Petr Domach. Wón měsche psched ſobu na blidze ležo pergamentne ſopjena, pôdla ſtejſehe bôležek s pišanskej mjechu a we nim težesche pišanske pjeru.

Bußmannez knies jaręča: Majlubſchi radni knježa! Wy wšchitzu wěſče, čeho dla ſeje psched proscheni, radžic, ſudžic, praviež. Nasch luby, ſwěrny radni knies Arnold je so wot wuia ſe Symſkeho kamjenja nadpadný a ſajal so ſe wšchitkimi, kotſiž běchu ſ nim. Telko njeprawdoſezow a ſurwoſezow je so uam wot Wjelka hižo činiło, telko krócz je hižo naſche město a naſchich měschezanow wutrubil, so ja miſhlu, so je so jeho měra pschepjeliňa. Sa blaſna je naž měl, naž, wyšoku radu města Draždjanow: my dyrbimy jeho ſahubicz; na wójnu chzem ſo hotowac z a jeho twjerdy hród roſlameč!

„Wascha rada je mudra a dobra, ſubſchi knježe měschezanosta“, džesche radni knies Knijasez; „tola pomyslež ſebi, hiſčeze ſu naſchi měschezenjo w jeho khlódach. Žim by ſo hroſnije ſechlo, býchmyli jich chyli ſ mozu wužwobodzic.“

Dolho woni ſebi ſradžihu; nekotſi běchu měschezanostoweho naſlada, druhu radžihu hinač. Skonežnje ſradžihu ſebi tak, jo chzedža radneho pôzlnika ſ Wjelkej pôzlač, ſo by ſo teho woprashal, ſ ežim mohli radneho knjeſa a jeho towařichow wukupic. Hdyž ſu wšchitzu wukupjeni, potom chylo ſ dobor ſe Žitawčanami rubježne hněſdo nadběhowac, dobyč ſahubicz a roſlamac.

Priedy hac ſo požedženie ſkoneži, roſwali měschezanſki pišar ſwoje pergamentny a čitaſche takle:

„Hdyž je ſo licžlo po Božim narodzeniu naſchcho knjeſa a Ebóžnifa Jeſom Khrysta týžaz ſchtyri ſta a ſcheste lěto, pjatki wožom a dwazeteho julija, je ſo ſialo, ſo je ſebi wyšoka Draždjanſka měschezanſka rada ſradžila a takle ſudžila:

S přenja: Towařichojo ſ ryčerſkim pschedewodžerjom, kaž tež radni a pschedupſki knies Arnold, kotrejž je wuj ſe Symſkeho kamjenja ſajal, maja ſo ſ měschezanſkej mohchne wukupic.

S druha: Hdyž ſu wukupjeni, ma ſo wójſko psched jeho twjerdy hród podac, ſo by jón nadběhowalo a ſahubilo.

S třecza: Žitawſka rada ma ſo proſyeč, ſo by něchtu pjenjes ſa týle čyah ſkladowala a ſo by ſto muži, pol ſta jěſdnych a pol ſta pěſhikow na pomož pôzlač.

Se ſchtrvorta: My pôſzelemu pôldra ſta pěſhikow a pol ſta jěſdnych.

S pjata: Draždjanſku „kvežku“ woſmijem ſobu, a ſa inu čornym próch a kule, ſo mohli twjerdy hród roſlameč.*

Se ſchesta: Wjeho ſo wot radnych kniesow potajne džerži psched měschezanami, doniž njeſku jecži wukupjeni, ſo njeby Wjelk wo tym ſhonil a ſebi někotrych jathch ſ wunufowanju ſhová.

Se ſedma: Wujej na Symſkim kamjenju dyrbi měschezanſki wotroček Humla, kotrejž je rada hižo jumu tam pôzlač, naſchu poveječ pschipowjedzieč.

Tak je ſo ſialo, a piſalo a ſhglowało.

Draždjanſka rada.

Pschipowjedzieč bôrbotanie ſaklinča wó jſtwje, hdyž běſche Domach ſkonežil; potom roſeňdzechu ſo měschezanſky wotzojo.

* Ša tón čaſ ſapocža ſo ſ přenich „tſelbnych rolow“ tſeleč. Najwjetsche, ſ kotrejž ſebi jenož wulke města jenu abo dwě kúpichu, doſtachu wožebite mjenia: „lénje ſtworjenje“, „ſly had“, „Draždjanſka kvežka“ a druhe.

(Pofracžowanje.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

Wěſče je ſo wšchitkym lubym čitarjam jim w požledním čiſle podatý wulki rjany wobras naſchego ujeſaponnitého khežora Wylema I. lubil Wón by ſo teho dla tež wožebje ſ temu hodžil, ſo mohli naſche ſerbſke domy wychic. Duž chzem ſu radlubje na dobru papjeru tutón wobras ſ požledním podpiſmom njebožickeho khežora ſameho ſa naſchich ſſerbow, ſiž ſebi ſon pola knjeſa ſſmolerja ſkaſaja, ſa tunju placzihnu čiſhceč ſac̄. Duž chyli to lubi ſſerbja w bližchim čaſu tam woſjewic.

Wutoru a žrjedu po jutrah budže ſo w Budyschinje 50 lětny jubilej naſcheje ſubeje Mačizy ſſerſkeje ſwjecic. Hdyž ſchtó jubilej ſwjecic, ſo jemu wot jeho pschedzelow a ſuathch jubilejſki dar požwycieči. A hdyž je lěža naſcha „Mačiza“ ta jubilarka, to hinač býž njemóže. To je pschitluchnoſez naſchego ſerbſkeho ſuda, ſo tajki jubilejſki dar ſ temu ſwiedženjej ſwojej Mačizy da. Žón chzem ſwjeſelej a džaknej wutrobn woprowac ſakladny dar ſ twarej naſchego Mačicneho doma, kotrejž ma ſo ſ Božej pomožu nětko ſapocžeez. Duž lubi ſſerbja njekomdžče ſo a wotedajče ſwój jubilejſki dar.

Pruhovanie ſa tych, ſiž běchu ſo na Budysli krajnostawſki ſeminar ſamolwili, je ſo w ſańdženym tydženju mělo. Se ſapiža narodnych městow pschijatych ſo ſda, kaž by bjes nimi žadny ſſerb njebyl. To by jara wobžarowac bylo, pschetož ſchtó budže ſu naſchini wbohini ſerbſkimi džecžimi, hdyž lěto a bble na ſerbſkých wicžerjach pobrachuje? Žom dyrbjal ſo tola na to dželac, ſo dyrbí kóžde lěto wěſta liežba ſſerbow do Budyskeho ſeminara ſtupic.

Hdyž ſo ratařſke dželo w naſežu pola naž w ſakſej ſapocžnje, pôlzy dželaczerjo ſ nam ſ hromadami na ryčerſkubla pschitħadžeja, dokelž maja jow dobru ſaſlužbu a ſebi telko ſaſluža, ſo mohla potom w ſymje domach ſiwi býž. Tutón pschitħad pôlſkých dželaczerjow je lěto a bble pschibjerač. ſ Ōſa w Schlesyjskej ſo piſche, ſo je ſo wot tajkich ludži, ſiž přjecž jědžichu, na jenym dnju na dwórniſkežu 24,000 hrivnow ſa billety ſaplačilo. Wožebje nadpaduje, ſo je jich wjèle pôdla, ſiž ſu lědy 18 lět starí. Čeho dla pak naſchi ludžo ſebi to ſaſlužic ſjechadža? ſ wjetſcheho džela drje na tym leži, ſo množ ſalarſkeho džela ſdaluja. To pak je jara wobžarowac.

Tón džen wěſče pſchindže.

Njech wéra tež ſo rudži,
Džen ſwětly bliſe dže,
Se čemnoſcze ſo ſbudži,
Džen, ſiž dom wjedže mje.

Njech tež ta ſuboſež plaeče,
Džen pſchindže ſo wyžoka,
Po čemnej nožy ſhadža
Mi raňſha hweſdžicžka.

Chze nadžija ſo stróžicž,
Njech wyska ſmjerč a row,
Se ſpanja budža ſbudžicž
Naž raňſhe ſera jow.

Ernst ſelaž.

Daliſche dary ſa wbohe armeniſke ſyrotu:

S Hrodžiſcheczanſkeje wožady:

N. N. ſ Wuježka	6 hr. — np.
N. N. ſ Kortniz	1 " 50 "
N. N. ſe ſkanez	5 " — "

S Michałſkeje wožady:

Njemjenowanu	2 " — "
------------------------	---------

Wjeho hromadže: 14 hr. 50 np.
W injenje wbohich ſyrotow ſo wutrobný džak praji
J. Gólcž, farač.